

ДОБРОТОЉУБЉЕ

Φιλοκαλία (=Филокалия) → φιλία (=филия = љубав) + κάλος (=калос = добро, право, лепо)

Добротољубље = ризница духовног бдења и трезвљења, чувар чистоте ума, тајна школа умне молитве, књига образаца вежби и подвига, необманљиви вођа духовног сагледања, рај Светих Отаца, златна плетеница светих врлина, књига препуна Исусовог радовања и уживања, труба која нам поново дозива благодат - збирно речено: сам орган обожења благодаћу Духа Светог.

Вера и молитва = права вера и искрена **умносрданна молитва је истовремено делатност речју и мишљу, срцем и умом, душом и телом, вољом и снагом**, духовним сагледањем, прозрењем и вежбом, саможртвеним живљењем и подвизавањем, личним упражњавањем и делатном љубављу; она се испољава као Христољубље и Богољубље, и пројављује се као делатно Братољубље и Човекољубље, јер само живот и дело, у свеживотном и свеличном саборном јединству, чине пуноћу православног духовног Предања
...увек су нераздвојно спојени и сједињени **словесност делатна и дело словесно...**

Истинска лепота = највећа Лепота и највеће Добро јесте Љубљени Син Божији и Син Човечији, Богочовек Исус Христос - Он је крајња мета сваког Добротољубља.

По Светом Писму, свима нам је један посао/дело/служба: **живети, радити и служити Богу на славу, и себи и људима на спасење.**

СВЕТИ МАКАРИЈЕ ВЕЛИКИ или МАКАРИЈЕ МИСИРСКИ (=ЕГИПАТСКИ) (293-390) Египат Ἅγιος Μακάριος ο Αἰγύπτιος (Агјос Макариос о Египтиос)

СВЕТИ МАКАРИЈЕ ВЕЛИКИ - ПОУКЕ СВЕТОГ МАКАРИЈА О ХРИШЋАНСКОМ ЖИВОТУ ИЗАБРАНЕ ИЗ ЊЕГОВИХ БЕСЕДА

СВЕТИ МАКАРИЈЕ ВЕЛИКИ - VII ВИШИ СТЕПЕН ХРИШЋАНСКОГ САВРШЕНСТВА (267-282) + VIII БУДУЋИ ЖИВОТ (283-298)

267. Пророк Језекиљ саопштава о божанственом и славном јављању и виђењу коме је био сведок. Он га је описао као јављање испуњено неизрецивим тајнама. Видео је он на пољу херувимску колесницу, четири духовне животиње. Свака је имала по једно лице: једна лава, друга орла, трећа телета и четврта човека. Свака је имала крила тако да је било немогуће одредити шта је предња, а шта задња страна. Плећа су им била испуњена очима, и прса такође, и није било места где није било очију. Свака животиња је имала по три точка, као точак у точку, и у точку је био дух. Пророк је видео нешто као лик човеков, и његово подножје је било сафирно. Та колесница је носила Владику Који је седео. И животиње иђаху напред, ма где Он хоћаше. Под крилима херувима пророк виде нешто као руку човечију која их подржаваше и ношаше.

268. Истинито и несумњиво је било оно што је пророк видео у заносу. Међутим, виђење је указивало на нешто друго, представљало праобраз нечег тајанственог и божанског, неку тајну сакривену од поколења и јављену у последња времена, приликом доласка Христовог. Пророк је сагледавао тајну душе која има да прими Господа свога и да постане престо Његове славе. Душа коју је Дух припремио себи за станиште и обитељ, коју је удостојио причешћа Својом светлошћу и обасјао красотом неизрециве славе Своје, сва постаје светлост, сва лице, сва око. У њој нема ни једног дела без духовних очију светлости, то јест нема ничега мрачног. Она је у потпуности постала светлост и дух, сва се испунила очима, те нема никакву задњу страну, него одасвуд има лице зато што је на њу сишла и на њој пребива неизрецива красота славе Христове Светлости. Као што је сунце са свих страна исто, као што нема ни један последњи или недовољни део, већ се састоји из једнаких делова, и све у потпуности блиста светлошћу, све јесте светлост, и као што је огањ, то јест сама светлост огња целовита и нема у њој ни првог ни последњег, ни већег ни мањег, тако и душа која је савршено обасјана неизрецивом красотом славе светлости од лица Христовог, која је савршено ступила у општење са Духом Светим, и која се удостојила да постане станиште и престо Божији, сва постаје око, сва светлост, сва лице, сва слава, сва дух, као што ју је припремио, устројио и духовном лепотом украсио Христос, Који је и носи, и води, и подржава, и придржава. Јер речено је да је рука човечија била испод Херувима (**Језекиљ 1, 8**). Сам Христос је носи и води.

269. Четири животиње које су носиле колесницу симболизују владалачке помисли, то јест силе душе. Као што орао царује над птицама, лав над дивљим зверињем, во над кротким животињама, а човек над свом твари, тако и у души постоје царске помисли, то јест воља, савест, ум и способност љубави, то јест осећање. Оне управљају душевном колесницом; на њима почива Бог. На други

начин, оне могу да се објасне и као Небеска Црква Светих. Као што пророк говори да је висина животиња била огромна, да су биле препуне очију, да нико није могао да обухвати број очију, као, уосталом, ни висину, зато што о томе није дато познање; као што свако може да види звезде на небу и да им се диви, али нико не може да сазна њихов број - тако и у Небеску Цркву Светих може да уђе и да се у њој наслађује свако ко жели да се подвизава, премда не може да се сазна и обухвати број светих, јер то припада јединоме Богу. Онај који седи на колесници и на престоу свеочитих животиња, или у свакој души која је постала Његов престо и станиште, која је постала око и светлост, путује и ношен је, седећи на њој, управља уздама духа, крманећи како Сам зна. Као што духовне животиње нису ходиле по својој вољи, већ где је хтео и знао Онај Ко је на њима седео и управљао, тако и овде Он Сам управља и води, указујући пут Духом Својим. Према томе, душа не може по својој вољи да се уздигне на Небо, већ је Бог, одбацивши тело, усмерава да мишљу стреми на Небо. И опет, кад му је угодно, она ходи у телу и у помислима, и по Његовој вољи прелази ка земаљским пределима, где јој Он показује откривења и тајне. О, превасходног ли, благог, јединог и истинитог Водича! На исти начин ће се тела прославити при васкрсењу, док се душа још овде прославља, сједињујући се са Духом.

270. Сам Господ је апостолима рекао да душе праведника постају светлост: „Ви сте светлост свету“ (**Матеј 5, 14**). Начинивши их светлошћу, Он им наређује да се преко њих просвети свет: „Нити се ужиже светиљка и меће под суд, него на свећњак, те светли свима који су у кући. Тако да се светли светлост ваша пред људима“ (**Матеј 5, 15-16**). То значи: не скривајте дар који сте примили од мене, већ га преносите на све који желе. И још: „Светиљка телу је око. Ако, дакле, око твоје буде здраво, све ће тело твоје светло бити. Ако ли око твоје кварно буде, све ће тело твоје тамно бити. Ако је, дакле, светлост која је у теби тама, колика је тек тама“ (**Матеј 6, 22-23**). Очи су светлост телу. Кад су оне здраве, све тело је осветљено. Када, пак, нешто падне у очи и оне се помраче, све тело се нађе у тами. Тако су и апостоли постављени да буду очи и светлост целом свету. Заповедајући, Господ им је рекао: „Уколико ви, који сте светлост свету, истрајете и не скренете, читаво тело света ће се просветити. А уколико се ви, који сте светлост света, помрачите, шта ће тек бити са тамом, то јест са светом.“ Тако су апостоли, поставши светлост, послужили као светлост за верне, просветивши им срца Небеском светлошћу Духа, којом су сами били просвећени.

271. Они који су са себе свукли старог и земног човека, и са којих је Христос свукао одећу царства таме, облаче се у новог и Небеског Човека, Исуса Христа. Господ их облачи у одећу Царства неизрециве светлости, у одећу вере, наде, љубави, радости, мира, милосрђа, блакости и у сва остала божанска и животворна руха светлости, живота и неизрецивог покоја. Бог је љубав, радост, мир, благодат, милосрђе. И нови човек постаје све то по благодати.

272. Удостојивши се да дођу до мере савршенства и да постану блиски Цару, савршени Хришћани се свагда посвећују на дар Крсту Христовом. Као што је у време пророка највећу част имало помазање, стога што су помазаници постајали пророци и цареви, тако и сада духовни људи, који се помазују Небеским помазањем, постају Хришћани по благодати, како би били цареви и пророци Небеских тајни. Они су и синови, и господа, и богови; њих везују, одводе у заробљеништво, обарају, распињу, посвећују на дар. Кад је помазање јелејем, који добијамо од земаљског растиња, од видљивог дрвећа, имало силу да су помазани беспоговорно добијали достојанство, јер сви су признавали да су они постављени за цара - помазани Давид се одмах подвргао гоњењу и невољама, да би кроз седам година постао цар - шта тек да кажемо за оне чији се ум и унутарњи човек помазују освећујућим и радостотворним, Небеским и духовним јелејем радовања, који примају печат оног нетрулежног Царства и вечне силе, залог Духа, Самог Духа Светог и Утешитеља: схвати да Утешитељ и теши и испуњава радошћу оне који су у невољама.

273. Они који се помазују јелејем Небеског растиња, дрвета живота, Исуса Христа, удостојавају се да дођу до мере савршенства, то јест Царства и усиновљења, тако да, иако се још налазе у овом свету, већ постају тајници Небеског Цара, имајући смелост пред Сведржитељем, и улазећи у Његов дворцац, где су Анђели и духови светих. Јер иако још нису обрели савршено наслеђе, које им је припремљено у оном веку, они се залогом, који су примили овде, већ уверавају о венцу и Царству. Имајући обиље и смелост Духа, њима није чудно што ће царевати са Христом? Због чега? Зато што су још у телу имали осећај оне сладости и дејство оне силе.

274. При крају света, када овог свода буде нестало, праведници ће већ живети у Царству, у светлости и слави, не гледајући ништа друго осим Христа, Који свагда пребива у слави са десне стране Оца. Тако и они који су још овде захваћени и заробљени за онај век, гледају све тамошње лепоте и дивоте. Јер ми, још док живимо на земљи, имамо свој живот на Небесима као становници и житељи онога света по уму и по унутарњем човеку. Као што видљиво око, ако је чисто, увек јасно види сунце, тако и ум који се савршено очистио увек види славу светлости Христове, пребивајући са Господом дан и ноћ, као што тело Господње, сјединивши се са Божанством, свагда пребива са Духом Светим. Ипак, људи не долазе одједном у ту меру, већ уз велики труд, невољу и велики подвиг.

275. Као што је Господ оставио свако началство и власт, обухвавши се у тело, тако се и Хришћани облаче у Духа Светог и бораве у спокојству. Ако им и долази борба споља, ако их и напада Сатана, они су унутра ограђени силом Господњом и не узнемиравају се. Да ли је он ишта нашкодио Господу када Га је четрдесет дана искушавао у пустињи и када је споља прилазио Његовом телу? У том телу је био Бог. Тако и Хришћани, премда се искушавају споља, унутра остају испуњени силом Божанства и не трпе никакву штету. Ко је доспео до такве мере, приступио је савршеној љубави Христовој и пуноћи Божанства. Онај, пак, ко није такав, још унутра води борбу. Час се успокојава у молитви, час се налази у невољи и борби. Јер тако је угодно Господу. Док је човек још младенац, Господ га води кроз борбу. Унутра као да се појављују два лица, светлост и тама, спокојство и борба; час се у спокојству моли, час се налази у смућењу.

276. Не чујеш ли шта говори Павле? „Ако имам све дарове, и ако предам тело своје да се сажеже... ако језике анђеоске говорим, а љубави немам... ништа ми не користи“ (**1. Коринћанима 13, 1-3**). Јер ови дарови само приводе ка савршенству. Они који су их достигли, премда се налазе у светлости, ипак су још младенци. Многи од братије су достигали до овога степена, стицали дарове исцељења, откривења и пророштва. Међутим, пошто нису доспели до савршене љубави, која је свеза савршенства (**Колошанима 3, 14**), на њих се подизала борба и они су, поставши немарни, најзад падали. Ко, међутим, достиже до савршене љубави, већ постаје сужањ и заробљеник благодати. Ко се, пак, постепено приближава савршеној мери љубави, али још није постао њен сужањ, још увек није слободан од страха, будући да му прети борба и пад. И уколико се не огради, обориће га Сатана.

277. Свако треба да зна да постоје очи које су још дубље од ових очију, и слух који је још дубљи од овог слуха. И као што ове очи виде чулно, и препознају лице пријатеља или вољенога, тако и очи достојне и верне душе, просвећене божанском светлошћу, виде и препознају истинског Пријатеља, најслађег и многожељеног Женика, Господа, чим се душа озари Духом Кога се клањамо. Мислено гледајући жељену и једино неизрециву лепоту, душа се рађава божанственом љубављу, окреће се ка свим духовним врлинама и стиче неизмерну и неисцрпну љубав ка Господу за Којим жуди.

278. У сенци Закона који је дат преко Мојсија, Бог је наредио да сви у суботу почивају и да нико не ради. То је био образ и сенка истинске суботе, коју Господ дарива души. Јер душа, која се удостојила да се избави од срамних и нечистих помисли, суботује истинску суботу и почива истинским покојем, остајући испражњена и слободна од свих мрачних дела. Тамо, наима, у првобитној суботи, људи су почивали телесно, али су им душе биле свезане лукавством и пороцима. Ова, пак, истинска субота јесте истински покој душе, која је празна и чиста од сатанских помисли, почивајући у вечном Господњем покоју и радости.

279. Господ човека призива на покој говорећи: „Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ја ћу вас одморити“ (**Матеј 11, 28**). Душе које се покоравају и прилазе, Он успокојава од тих тешких, бременитих и нечистих помисли. Оне се испражњују од сваког безакоња, суботују истинску, угодно и свету суботу, празнују духовни празник неизрециве радости и весеља, чистим срцем врше чисто и богоугодно служење. То је истинска и светла субота. Због тога и ми молимо Бога да нам да да уђемо у тај починак, да се испразнимо од срамних, лукавих и сујетних помисли, те да дођемо до могућности да му служимо чистим срцем и да празнујемо празник Духа Светог. Блажен је онај ко уђе у овај починак.

280. Бог указује милост души која се прилепљује уз Њега, љуби је, прилази јој и Сам се прилепљује уз њу. Њен разум већ непрестано пребива у благодати Господњој. Тада душа и Господ постају један дух, једно јединство, један разум. Тело душе остаје на земљи, а њен ум у потпуности живи у Небеском Јерусалиму, усходећи до трећег Неба, прилепљујући се уз Господа и служећи Му.

281. Онај који у Небеском Граду седи на Престолу Величанства на висинама, сав пребива са душом у њеном телу. Јер Он је њен образ положио горе, у Небеском Граду Светих, у Јерусалиму, док је сопствени Образ неизрециве светлости Свога Божанства положио у њеном телу. Он јој служи у граду тела, а она Њему служи у Небеском Граду. Душа је Њега наследила на Небесима, а Он је њу прихватио као наслеђе на земљи. Јер Господ постаје наслеђе душе, и душа наслеђе Господа. Мисао и ум чак и помрачених грешника могу бити веома далеко од тела, могу да имају силу да у једном трену времена пролазе велика пространства, да проходе удаљене земље. Често им је тело прострто на земљи, а мисао им са друге стране борави са љубљеним или са љубљеном, и себе посматра као да тамо живи. Ако је душа грешника тако лака и брзопокретна, и ако за њен ум нема сметњи да се налази на удаљеним местима, како је тек са душом са које је спало покривало таме силом Духа Светог, чије су умне очи просвећене Небеском светлошћу, и која је потпуно избављена од бешчасних страсти, поставши чиста по благодати. Она свецело служи Господу духом, а свецело и телом. Она се толико распростире мишљу да бива свагде где хоће и када хоће, служећи Христу.

282. То говори и апостол: „Да бисте могли разумети са свима Светима шта је ширина и дужина, и дубина и висина, и познати љубав Христову, која превазилази сваки разум, да бисте се испунили сваком пуноћом Божијом“ (**Ефесцима 3, 18-19**). Разматрај

неиспитљиве тајне душе са које Господ скида таму, која је обузела, и открива јој се Сам; како шири и распростире мисли њеног ума и у ширину, и у дужину, и у дубину, и у висину све видљиве и невидљиве твари.

СВЕТИ МАКАРИЈЕ ВЕЛИКИ - VIII БУДУЋИ ЖИВОТ

283. По изласку душе из тела, дешава се нека велика тајна. Јер уколико је крива због грехова, прилази гомила демона, рђави анђели и тамне силе, те је узимају и воде у своју област. И нико не треба да се чуди због тога. Јер ако им се душа потчињавала и повиновала као робиња у овом животу и налазећи се у овом веку, утолико пре ће бити задржана у њиховој власти одлазећи из света. А што се тиче благог удела, представи себи следеће: поред светих слугу Божијих још сада пребивају Анђели, и свети духови их окружују и чувају. Када одлазе од тела, душе им прихватају анђелски чиновни и одводе у своју област, у чисти век, приводећи их Господу.

284. Истинска смрт је унутрашња, у срцу, и она се не види. Њом умире унутрашњи човек. Према томе, ко је прешао из скривене смрти у скривени живот, истински ће живети у векове и неће умрети. Чак ако се тела таквих привремено и распадне, опет ће васкрснути у слави зато што су освећена. Због тога смрт Хришћана називамо сном и уснућем.

285. Трговац који је у туђини много пута увећао своју имовину обавештава своје домаће да му купе куће, вртове и разну одећу. Дошавши кући, он доноси велико богатство и његови домаћи и сродници га дочекују са великом радошћу. Слично бива на духовном пољу. Небески грађани, то јест духови светих Анђела, препознају оне који себи стичу Небеско богатство и дивећи се говоре: „Наша браћа, који су на земљи, стекли су велико богатство.“ Имајући Господа са собом, такви по свом одласку са великом радошћу узлазе ка горњима. Они, који су са Господом ,примају их, припремивши им обитељи, вртове и светлу и скупоцену одећу.

286. Где ће се наћи човек који се престави из света, док се још налази у борби и док у њему још делују и грех и благодат? Он ће се наћи тамо где је био циљ његовог ума и где му је било омиљено место. Када те спадне борба, ти треба да се само противиш и да мрзиш. Јер не зависи од тебе да ли ће наступити борба, али зависи да ли ћеш мрзети. Видећи твој ум који се подвизава и да га волиш из све душе, Господ ће у једном трену удаљити смрт од твоје душе, и примити те у Своје наручје и светлост. Он ће те у једном трену извадити из чељусти таме и брзо поставити у Своје Царство. Богу је лако да све учини у трену, само ако ти имаш љубав према Њему. Бог од човека очекује делатност, зато што је душа удостојена да има општење са Божанством.

287. Жена која је зачала у себи, у тами и, да тако кажемо, нечистоти, носи младенца. И ако се, у своје време, најзад роди, младенац ће угледати твар коју никада није видео: небо, земљу и сунце. И одмах ће пријатељи и сродници са веселим лицем узети дете у своје наручје. Уколико се, пак, деси да због неке неправилности дете умре у утроби, одговарајући лекари ће прибећи оштром оруђу и оно ће из смрти прећи у смрт, из таме у таму. Исто примени и на духовно. Примивши у себе божанско семе, грешници га држе у тамном и страшном месту због греха који живи у њима. Уколико се оградe и сачувају семе, у своје време ће га показати откривено, да би их, најзад, по разрешењу од тела, Анђели и све горње силе примиле са веселим лицима. Уколико, пак, онај који је подигао Христово оружје да би се храбро борио, ослаби, брзо ће га савладати непријатељ. По разрешењу од тела, пак, он ће из таме, која га је дотле окружавала, прећи у другу, још страшнију таму и погибао.

288. Као што убирачи пореза седе у уским пролазима и заустављају и испитују пролазнике, тако и демони посматрају и задржавају душе. Уколико се нису потпуно очистиле, душе при изласку из тела немају улаз у Небеске обитељи, нити могу да предстану свом Владики, већ их ваздушни демони одводе наниже. Међутим, они који се још налазе у телу трудом и великим усиљем могу да стекну благодат од Господа. Они ће заједно са онима, који су због врлинског живота стекли упокојење, отићи Господу, као што је Сам обећао: „Где сам Ја, онде ће и слуга Мој бити“ (Јован 12, 26). Они ће у бесконачне векове царевати са Оцем и Сином и Светим Духом, сада и увек и у векове векова!

289. Свако треба да се подвизава и да се постара да напредовањем у свим врлинама стекне ону кућу, и да верује да се она овде стиче. Јер ако се разори наша телесна кућа, неће имати где да обитава наша душа, осим ако се обучемо, да не бисмо били наги (2. **Коринћанима 5, 3**), то јест уколико не будемо лишени општења и сједињења са Светим Духом, у коме верна душа једино и може да се успокоји. Према томе, они који су заиста Хришћани, чврсто се надају и радују што, излазећи из овог тела, имају ону нерукотворену кућу. Та кућа је сила Духа која обитава у њима. Они се не боје ако се разори телесна кућа, зато што имају Небеску, духовну кућу, као и нетрулежну славу која ће у дан васкрсења саградити и прославити кућу тела, као што говори апостол: „Онај Који васкрсе Господа Исуса“, васкрснуће и наша смртна тела (2. **Коринћанима 4, 14**) Духом Који живи у нама, да би се „живот Исусов јавио у смртном телу нашем“ (2. **Коринћанима 4, 11**) и да би „живот прогутао оно што је смртно“ (2. **Коринћанима 5, 4**).

290. Због тога се постарајмо да вером и врлинским животом још овде стекнемо ону одећу, како се не бисмо обрели наги телом, и како онога дана не бисмо били лишени онога што прославља наше тело. Свачије тело ће у онај дан бити прослављено сагласно мери свог причешћа Духом Светим кроз веру и љубав. Тада ће се ван тела открити и јавити оно што је душа овде сабрала у своју унутрашњу ризницу. И дрва после зиме, кад их загреје невидљива сила сунца и ветра, као неко одело производе и из себе изнедравају лишће, цветове и плодове. У исто време, из унутрашњих недара земље ниче пољско цвеће. Њиме се покрива земља и трава, слично криновима о којима је Господ рекао: „Ни Соломон у свој слави својој се не одену као један од њих“ (**Матеј 6, 29**). Све ово служи као узор, образ и подобје Хришћанина на дан васкрсења.

291. Све богољубиве душе, то јест сви истински Хришћани имају први месец Ксантикос, који се још назива априлом, који и јесте дан васкрсења. У њему ће силом Сунца правде изнутра засијати слава Светога Духа, која покрива и облачи тела светих, она иста коју су они имали сакривену у унутрашњости. Јер тада ће се обелоданити на телу оно што сада душа има у себи. Овај месец је, каже се, први од месеци у години (**2. Мојсијева 12, 2**). Он доноси радост читавој твари. Отварајући земљу, он облачи у одећу обнажена дрва; он доноси радост свим животињама; он међу њима шири весеље; он је за Хришћане први месец Ксантикос, то јест време васкрсења, у које ће се њихова тела прославити неизрецивом светлошћу која је сада у њима још сакривена, наиме, силом Духа Који ће тада бити њихова одећа, храна, пиће, радовање, весеље, мир, покров и вечни живот. Јер тада ће Дух Божанства, Којег су се још овде удостојили, за њих постати лепота светлости и Небеска красота.

292. Због тога, свако од нас треба да се подвизава и да се труди, да се марљиво упражњава у свим врлинама, верујући и молећи Господа да његов унутрашњи човек још овде постане учесник оне славе и да душа стекне општење у оној светости Духа, како би, очистивши се од скверни порока, при васкрсењу имала у шта да обуче наго тело и да покрије његову срамоту, да има чиме да га оживи и на векове упокоји у Небеском Царству. Јер по Светим Писмима, Христос треба да дође са Небеса и да васкрсне сва племена Адамова, све који су починули од века, да их подели на два дела, те да оне који имају Његово знамење, то јест печат Духа, постави са Своје десне стране, називајући их Својима. Он говори: „Овце Моје слушају глас Мој“ (**Јован 10, 27**) и „познајем Своје, и Моје Мене познају“ (**Јован 10, 14**). Тада ће се њихова тела због добрих дела обући у божанствену славу. Они ће бити испуњени духовном славом, коју су још овде имали у душама. На тај начин, прослављени божанственом светлошћу, и узнесени на Небеса у сретeње Господу у ваздуху, по писаноме, „свагда ћемо с Господом бити“ (**1. Солуњанима 4, 17**), царујући са Њим у бесконачне векове векова. Због тога се најпре постарајмо да на себи имамо знак и печат Господњи, јер ће за време Суда, када Бог буде вршио раздеобу, када буду била сабрана сва колена земаљска, цео Адам, на позив Пастира, сви, који на себи буду имали знак, препознати свог Пастира, као и Пастир Своје стадо. Тада ће их Он сабрати из свих народа. Његови ће чути Његов глас и поћи за Њим. Свет ће се поделити на два дела. Један део ће бити тамно стадо, које иде у вечни огањ, а други, паства испуњена светлошћу, која се узводи ка Небеском наслеђу. Оно што смо овде стекли у својим душама, засијаће и показаће се тада и тела ће се обући славом.

293. Да ли ће при васкрсењу сви удови бити васкрснути? Богу ништа није немогуће. Такво је и Његово обећање. Људској немоћи и људском разуму то изгледа немогуће. Као што је Бог, узевши прах и земљу, створио неку нову природу, то јест телесну природу, која је многоразлична: коса, кожа, кости, жиле, и која није слична за земљом, и као што игла која се баца у огањ мења боју и сама постаје огањ, иако се природа гвожђа не уништава, тако ће при васкрсењу сви удови бити васкрснути по писаноме: „Ни длака с главе ваше неће пропасти“ (**Лука 21, 18**). Све ће постати блиставо, све ће се погрузити и преобразити у светлост и огањ, премда се неће разложити, нити ће постати огањ, како иначе неки тврде, будући да тада већ не би остала ранија природа. Јер Петар остаје Петар, и Павле - Павле, а Филип - Филип. Свако остаје у својој природи и суштини и кад се испуни Духом. Кад би тврдио да се природа разлаже, већ не би било ни Петра, ни Павла, већ у свему и свагде Бог, тако да они који одлазе у геену, не би осећали казну, нити они који одлазе у Царство, добротинство.

294. Представи себи врт у коме се налази сваковрсно плодно дрвеће: крушка, јабука, винова лоза са плодовима и лишћем. Међутим, и врт и сво дрвеће и лишће се мењају и стичу нову природу, те све постаје блиставо. Тако ће се и људи изменити при васкрсењу, и њихови удови ће постати свети и светлосарни.

295. Тело Господње се на гори прославило и преобразило божанственом славом и бесконачном светлошћу. Тако се прослављају и тела Светих и постају блистава. Као што се унутарња слава разлила и засијала на телу Христовом, тако ће се онога дана унутарња сила Христова, која се налази у Светима, излити напоље, на њихова тела. Јер они се још овде својим умом причешћују Христовим бићем и природом. Писано је, наиме: „Јер и Онај Који освећује и они који се освећују сви су од једнога“ (**Јеврејима 2, 11**) и „И славу коју си Ми дао, Ја сам дао њима“ (**Јован 17, 22**).

296. Све док пребивају у телу, ни савршени нису изузети од брига услед слободе, и још имају страх, због чега се искушења и попуштају на њих. Тек кад уђе у Град Светих, душа постаје слободна од скорби и искушења, зато што више нема брига, невоља, труда, старости, Сатане и борбе. Тамо постоји само: покој, радост, мир и спасење. Тамо је међу њима Господ, Који се назива Спаситељем, зато што спасава заробљење, Који се назива Лекарем, зато што даје Небеско Царство, божанствено лекарство, и што исцељује душевне страсти, које у извесној мери господаре над човеком. Једном речју, Исус је Цар и Бог, а Сатана мучитељ и зли кнез.

297. Неки људи продају имање, пуштају на слободу робове, испуњавају заповести, али се не старају да у овом свету приме Духа? Зар они због таквог живота неће ући у Царство Небеско? Та ствар је танана за расуђивање. Јер неки сматрају да је једно и Царство и геена. Ми, пак, говоримо да постоји много ступњева, разлика и мера у једном и истом Царству, и у једној и истој геени. Као што се душа налази у свим удовима, с тим што горе дејствује у мозгу, а доле покреће ноге, тако и Божанство обухвата све ствари: и Небеске, и оне које су ниже од бездана, и свагде у потпуности пребива у твари, премда је по својој неизмеривости и необухватности и изван твари. Само Божанство пази на људе и у свему премудро води рачуна. Као праведни Судија, Бог свакога награђује по мери вере, с обзиром да постоје и они који не знају шта ишту, и они који посте, и они који пребивају у служењу. Оно што чине, они врше из страха Божијег, и нису сви синови, цареви и наследници.

298. У свету једни су убице, други прељубочинци, трећи отимачи, а понеки своје имање раздају ништима. Господ гледа и на једне и на друге, и онима који чине добро пружа покој и награду. Постоји изобилна мера, постоји и скромна мера, а и у самој светлости и слави постоји разлика. У самој геени и кажњавању постоје тровачи и разбојници, и други који су сагрешили у малом. Рђаво, међутим, говоре они који тврде да је једно Царство и једна геена, и да нема ступњева. Колико је сада светских људи који су предани позоришту и осталом бешчашћу? И колико је још оних који се моле и боје Бога? Бог гледа и на једне и на друге, и као праведни Судија једнима припрема покој, а другима казну.